EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 28.3.2022
COM(2022) 129 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

om den overordnede gennemførelse af offentlig kontrol i medlemsstaterne (2019-2020) med henblik på at sikre verifikation af overholdelsen af fødevare- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler

{SWD(2022) 73 final}

Ansvarsfraskrivelse

Europa-Kommissionen har udarbejdet og offentliggjort denne rapport i overensstemmelse med artikel 114 i forordning (EU) 2017/625. Denne rapport har til formål at forbedre offentlighedens adgang til oplysninger om den offentlige kontrol, der udføres af EU-landene inden for fødevare- og fodersikkerhed, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd, økologisk landbrug og kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, samt Kommissionens kontrol heraf. Den Europæiske Unions Domstol har enekompetence til at fortolke EU-lovgivningen. Vi bestræber os på at sikre, at oplysningerne er ajourførte og korrekte. Eventuelle fejl, der gøres opmærksom på, vil blive rettet.

De materialer, der er anvendt i denne rapport:

- er information af generel karakter, der ikke er rettet mod nogen bestemt enkeltperson eller enhed
- er ikke nødvendigvis dækkende, fuldstændige, korrekte eller ajourførte
- leveres delvis af de nationale myndigheder i EU-medlemsstaterne, som Kommissionen ikke har nogen kontrol over, og som Kommissionen ikke kan påtage sig noget ansvar for.

Nogle data eller oplysninger i denne rapport kan være oprettet eller struktureret i filer eller formater, der ikke er fejlfrie.

Indholdsfortegnelse

Resumé 1

Indledning 3

Retsgrundlaget 5

Offentlige kontroller gennemført af EU-medlemsstaterne 9

Generelt overblik 10

EU-medlemsstaternes årsrapporter 15

Tilrettelæggelse og gennemførelse af offentlige kontrolsystemer 16

Foranstaltninger for at sikre effektive flerårige nationale kontrolplaner 18

Foranstaltninger til sikring af regeloverholdelse i virksomheder 19

De nationale myndigheders håndhævelse 20

Tiltag for at sikre effektiviteten af offentlige kontroltjenester 22

Kommissionens kontrolaktiviteter i EU-medlemsstaterne 23

Audit 24

Anbefalinger 28

Oversigtsrapporter 29

Vigtige konklusioner fra Kommissionens kontrol (2019-2020) 30

Kommissionens øvrige kontrolaktiviteter 33

Indførsel af dyr og varer til EU 34

Restkoncentrationer af veterinærlægemidler og miljøforurenende stoffer i dyr og animalske produkter 35

Systematisk opfølgning på auditanbefalinger 36

Generelle opfølgningsaudit: 37

Landeprofiler 38

Håndhævelse 39

Støtte til EU-medlemsstaterne 41

Netværk 42

Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed 44

Konklusioner 46

Resumé

Denne rapport omhandler den overordnede gennemførelse af EU-landenes offentlige kontrol og Kommissionens kontrolaktiviteter, der blev gennemført i 2019 og 2020 for at sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau og tillid til fødevarekæden, fra jord til bord. Disse kontroller og audit er vigtige for at kontrollere, at virksomhederne overholder lovkravene, og at de europæiske forbrugere kan have tillid til, at de fødevarer, de indtager, er sikre. De er også afgørende for at sikre en smidig og sikker handel med fødevarer, dyr og planter, både inden for EU og med lande uden for EU.

De nationale myndigheder er ansvarlige for at gennemføre offentlig kontrol baseret på risiko. Hvis virksomheder i fødevarekæden ikke overholder den relevante lovgivning, skal myndighederne håndhæve kravene og sikre, at virksomhederne opfylder dem.

Kommissionens tjenestegrene fører kontrol med EU-medlemsstaternes gennemførelse af den offentlige kontrol og tilhørende håndhævelsesaktiviteter. Rapporterne fra disse kontroller, der offentliggøres på Kommissionens websted, giver et klart billede af EU-medlemsstaternes indsats og er en vigtig del af den revisionsproces, der sikrer, at EU-lovgivningen er "formålstjenlig".

Kommissionens kontroller viser, at EU-medlemsstaterne generelt har de nødvendige systemer til at overvåge og sikre, at virksomhederne gennemfører EU-kravene, og til at træffe foranstaltninger i tilfælde af manglende overholdelse. I nogle lande påviste kontrollen mangler i de offentlige kontrolsystemer, hvilket er udtryk for, at der var plads til forbedringer.

Kommissionen følger systematisk op på sine auditanbefalinger til EU-medlemsstaterne og anvender om nødvendigt andre håndhævelsesværktøjer. Kommissionen støtter desuden EU-medlemsstaterne ved at yde teknisk bistand og uddannelse gennem programmet "Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed" og gennem tekniske møder mellem EU-medlemsstaternes eksperter.

I 2020 indberettede EU-medlemsstaterne for første gang resultaterne af deres kontroller i et harmoniseret elektronisk format. Kommissionen og de nationale myndigheder udarbejdede en vejledning til støtte herfor. Det var imidlertid ikke alle lande, der indsendte alle data i det krævede format, og et land foretog ikke indberetning. Kommissionen vil fortsat samarbejde med de nationale myndigheder om at forbedre fuldstændigheden af data i de fremtidige årsrapporter.

I 2020 skabte covid-19-pandemien udfordringer for de nationale myndigheder og Kommissionen med hensyn til at gennemføre kontroller og audit. Nogle kontroller og

audit blev gennemført på afstand for at sikre en fortsat sikker distribution af dyr, planter og varer og forhindre forsyningsknaphed under de usædvanlige forhold under covid-19-pandemien.

Indledning

EU sigter mod at sikre et højt niveau af sundhedsbeskyttelse og tillid inden for fødevare- og fodersikkerhed, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd, økologisk landbrug og geografiske betegnelsesordninger (beskyttet oprindelsesbetegnelse, beskyttet geografisk betegnelse, garanteret traditionel specialitet, BOB, BGB, GTS). De mennesker, der bor i EU, forventer med rette høje standarder på disse områder.

EU har indført en omfattende retlig ramme for at sikre en ensartet kontrol i hele fødevare- og foderkæden — fra jord til bord — samt tilstrækkelig overvågning, samtidig med at det sikrer et effektivt indre marked og handel med lande uden for EU.

En af søjlerne i EU's integrerede politik for fødevaresikkerhed "fra jord til bord" er, at de enkelte EU-medlemsstater skal have indført et effektivt offentligt kontrolsystem[1] baseret på forordningen om offentlig kontrol[2] med det formål at verificere og om nødvendigt håndhæve virksomhedernes overholdelse af EU-standarderne i hele fødevare- og foderkæden. EU-medlemsstaterne skal udarbejde flerårige kontrolplaner, der dækker alle områder, der er omfattet af EU's landbrugsfødevarelovgivning.

Kommissionen spiller en vigtig rolle i den samlede kontrolramme på EU-plan[3] og udfører kontroller, herunder audit, i EU-medlemsstaterne for at verificere, at de nationale myndigheder opfylder kontrolforpligtelserne.

EU-medlemsstaterne skal indsende en årlig rapport til Kommissionen[4] om gennemførelsen af denne offentlige kontrol i overensstemmelse med de flerårige nationale kontrolplaner.

Kommissionen udarbejder for sin part en rapport[5] om gennemførelsen af offentlig kontrol i EU-medlemsstaterne under hensyntagen til:

---

1 "offentlig kontrol": enhver aktivitet, der udføres af den kompetente myndighed i en EU-medlemsstat for at verificere overholdelsen af fødevare- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, og at kravene opfyldes for dyr og varer.

2 Forordning (EU) 2017/625.

3 Artikel 116 i forordning (EU) 2017/625.

4 Artikel 113, stk. 1, i forordning (EU) 2017/625.

5 Artikel 114 i forordning (EU) 2017/625.

- årsrapporterne, som de nationale myndigheder har afgivet om deres kontrolaktiviteter, og
- resultatet af Kommissionens kontrol foretaget i EU-medlemsstaterne.

Denne rapport dækker årene 2019[6] og 2020. Den består af en gennemgang af:

- EU-medlemsstaternes årsrapporter for årene 2019 og 2020
- Kommissionens kontrolaktiviteter i EU-medlemsstaterne
- Kommissionens opfølgnings- og håndhævelsesforanstaltninger og støtte til de nationale myndigheder.

Rapporten indeholder en kompilering af sammenlignelige data til EU-dækkende statistikker for 2020. Disse data vil med tiden gøre det muligt at identificere tendenser vedrørende kontrol og manglende overholdelse.

Rapporten ledsages af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, som indeholder mere detaljerede oplysninger om de kontroller og audit, der udføres af de nationale myndigheder og af Kommissionen på de områder i fødevarekæden, der falder ind under forordningen om offentlig kontrol.

[6] Kravet om, at EU-medlemsstaterne skal indsende deres årsrapporter ved hjælp af den nye standardformular, gælder fra 2020. Rapporteringskravene for 2019 var fastsat i den tidligere forordning. Da 2019 var et overgangsår mellem de to versioner, omhandler denne rapport begge ordninger.

Retsgrundlaget

I henhold til den generelle fødevarelovgivning[7] har virksomheder i fødevarekæden det primære ansvar for at sikre, at fødevarer er sikre. Specifikke EU-forordninger omhandler kravene til økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter[8] og til kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer (BOB, BGB, GTS)[9].

EU-medlemsstaterne er forpligtede til at kontrollere, at virksomhederne overholder den gældende EU-lovgivning, og om nødvendigt håndhæve lovgivningen. De flerårige nationale kontrolplaner beskriver systemerne til offentlig kontrol til dette formål.

I forordningen om offentlig kontrol fastsættes kravene for kontrolsystemerne, for de flerårige nationale kontrolplaner[10] og for gennemførelse af offentlige kontroller. De mest relevante krav vedrørende de offentlige kontrolsystemer og flerårige nationale kontrolplaner er som følger:

- Anvendelsesområdet omfatter:

— fødevarer og fødevaresikkerhed

— udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer (GMO'er) med henblik på fødevare- og foderproduktion

— foder og fodersikkerhed

— dyresundhed

— animalske biprodukter

— dyrevelfærd

— plantesundhed

— plantebeskyttelsesmidler

— økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter

[7] Forordning (EF) nr. 178/2002.

[8] Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter.

[9] Forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer.

[10] Artikel 109, 110 og 111 i forordning (EU) 2017/625.

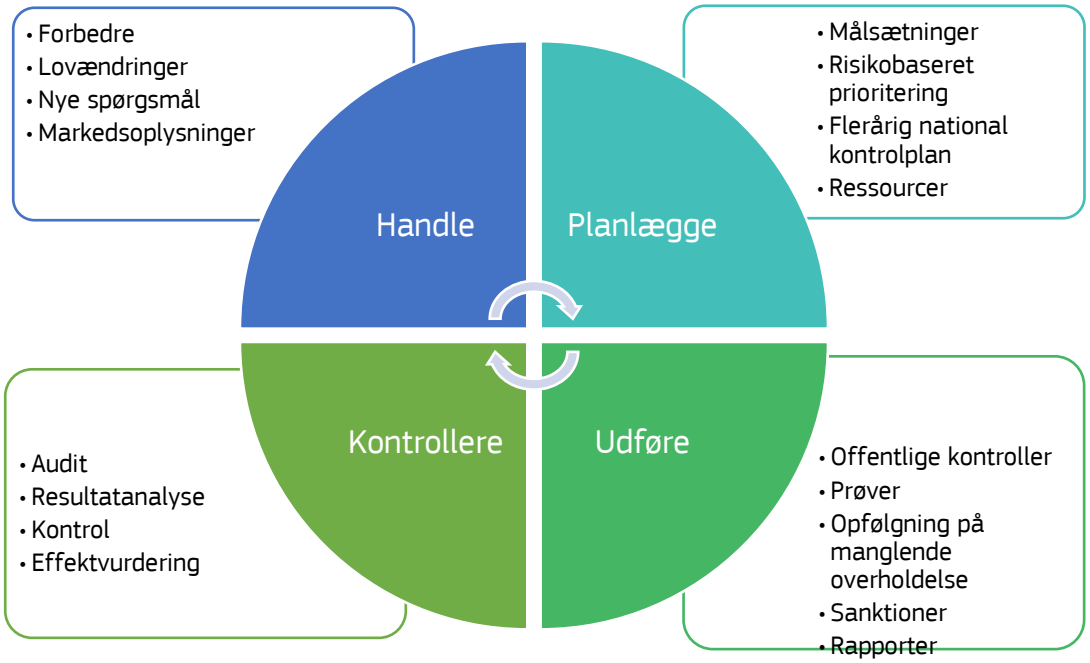
- anvendelse af og mærkning i forbindelse med beskyttede oprindelsesbetegnelser, beskyttede geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter
- forsætlige overtrædelser af reglerne som følge af svigagtig eller vildledende praksis.

- De nationale myndigheder skal beskrive deres strategiske mål og risikoklassificeringen af de offentlige kontroller i de flerårige nationale kontrolplaner.
- De flerårige nationale kontrolplaner skal offentliggøres med visse begrænsede undtagelser.

Forordningen om offentlig kontrol indeholder bestemmelser om løbende forbedring af den offentlige kontrol[11]. Figur 1 viser, at resultaterne af den offentlige kontrol er vigtige for at hjælpe EU-medlemsstaterne med at vurdere effektiviteten af deres kontrolsystem og foretage de nødvendige forbedringer. Desuden kan ændringer af lovgivningen, nyopståede problemer og markedsoplysninger føre til ændringer i kontrolplanen.

[11] Artikel 5, stk. 1, litra a), artikel 6, stk. 1, artikel 12, stk. 2 og 3, artikel 109, 110 og 111 i forordning (EU) 2017/625.

Figur 1 — offentlige kontrolsystemer — proces til løbende forbedringer

I henhold til forordningen om offentlig kontrol skal Kommissionen[12] foretage kontrol i EU-medlemsstaterne, som skal rette op på eventuelle konstaterede problemer[13].

EU-medlemsstaterne skal indsende deres årsrapporter i elektronisk format for yderligere at lette indsamlingen af data. Kommissionen har udarbejdet en standardformular[14] til formålet i samarbejde med de nationale myndigheder. Kommissionen har udviklet en særlig digital platform for indsendelse af årsrapporter i det nye format. Desuden udarbejdede netværket om den flerårige nationale kontrolplans funktion, der består af repræsentanter for EU-medlemsstaterne og ledes af Kommissionen, en vejledning[15] til udfyldning af formularen for at hjælpe de nationale myndigheder med at opfylde de nye rapporteringskrav.

Standardformularen indeholder oplysninger om ændringer af den flerårige nationale kontrolplan, resultaterne af den offentlige kontrol, de konstaterede problemer med

[12] Artikel 116 i forordning (EU) 2017/625.

[13] Artikel 119 i forordning (EU) 2017/625.

[14] Forordning (EU) 2019/723 om den standardformular, der skal anvendes i de årsrapporter, som medlemsstaterne forelægger

[15] Kommissionens meddelelse om en vejledning i udfyldelse af standardformularen.

manglende overholdelse og de foranstaltninger, der er truffet for at sikre en effektiv gennemførelse af de flerårige nationale kontrolplaner.

Målet med det standardiserede format er at:

- sikre en ensartet udarbejdelse af EU-medlemsstaternes årsrapporter
- integrere andre eksisterende rapporteringskrav
- lette indsamlingen og indberetningen af sammenlignelige data, kompileringen af disse til EU-dækkende statistikker og udarbejdelsen af Kommissionens rapporter om gennemførelsen af offentlig kontrol i hele EU.

De nationale myndigheder anvendte for første gang i 2020 den elektroniske, harmoniserede formular til at rapportere om den gennemførte offentlige kontrol.

EU-medlemsstaterne skal gennemføre den offentlige kontrol med en høj grad af gennemsigtighed. De skal mindst én gang om året offentliggøre relevante oplysninger om tilrettelæggelsen og gennemførelsen af kontrollerne. Det kan de beslutte at gøre ved at offentliggøre den årlige rapport, der forelægges Kommissionen.

Under covid-19-pandemien var der restriktioner for bevægelsesfriheden i næsten alle EU-medlemsstaterne. Restriktionerne havde en negativ indvirkning på landenes mulighed for at udsende personale til at foretage offentlig kontrol, navnlig hvor det krævede fysisk tilstedeværelse, laboratorieanalyser med henblik på kontrol eller undertegnelse og udstedelse af officielle certifikater på papir. I marts 2020 gennemførte Kommissionen midlertidige foranstaltninger[16] for at opretholde et velfungerende indre marked i EU og sikre varernes frie bevægelighed. De skulle lette:

- bemyndigelse af enkeltpersoner til at foretage offentlig kontrol
- anvendelse af elektroniske data og godkendelse af kopier af certifikater
- brug af videokonferencer og andre fjernkommunikationsværktøjer til offentlig kontrol.

[16] Forordning (EU) 2020/466 om midlertidige foranstaltninger i forbindelse med visse alvorlige forstyrrelser i medlemsstaternes kontrolsystemer som følge af coronavirussygdommen (covid-19).

Del 1

Offentlige kontroller gennemført af EU-medlemsstaterne

1
Generelt overblik

Produktionen og distributionen af fødevarer fra jord til bord består af forskellige kæder, der dækker en bred vifte af områder og aktiviteter.

Tabel 1 giver et overblik over det samlede antal enheder i fødevarekæden, gennemførte offentlige kontroller, konstaterede problemer med manglende overholdelse, administrative sanktioner og retlige foranstaltninger truffet i hele fødevarekæden i 2020 på EU-plan[17].

Tabel 1 — offentlig kontrol — 2020 — generelle tal

Enheder i fødevarekæden i alt	Gennemførte offentlige kontroller	Konstateret manglende overholdelse	Administrative sanktioner anvendt	Retslige handlinger foretaget
16 834 486	**4 125 695**	**654 955**	**388 268**	**12 699**

Figur 2 giver et overblik over den offentlige kontrol gennemført af EU-medlemsstaterne i 2020 fra jord til bord[18]. Den viser antallet af operatører, gennemførte offentlige kontroller, konstaterede problemer med manglende overholdelse og anvendte administrative sanktioner opdelt efter de forskellige aktiviteter i fødevarekæden[19].

Tabel 2 viser de fem vigtigste sektorer i fødevarekæden i absolutte tal for antal enheder, gennemførte offentlige kontroller, konstaterede problemer med manglende overholdelse og anvendte administrative sanktioner.

[17] Det er summerede tal for 26 EU-medlemsstater, da Malta ikke indsendte sin årsrapport inden fristens udløb.

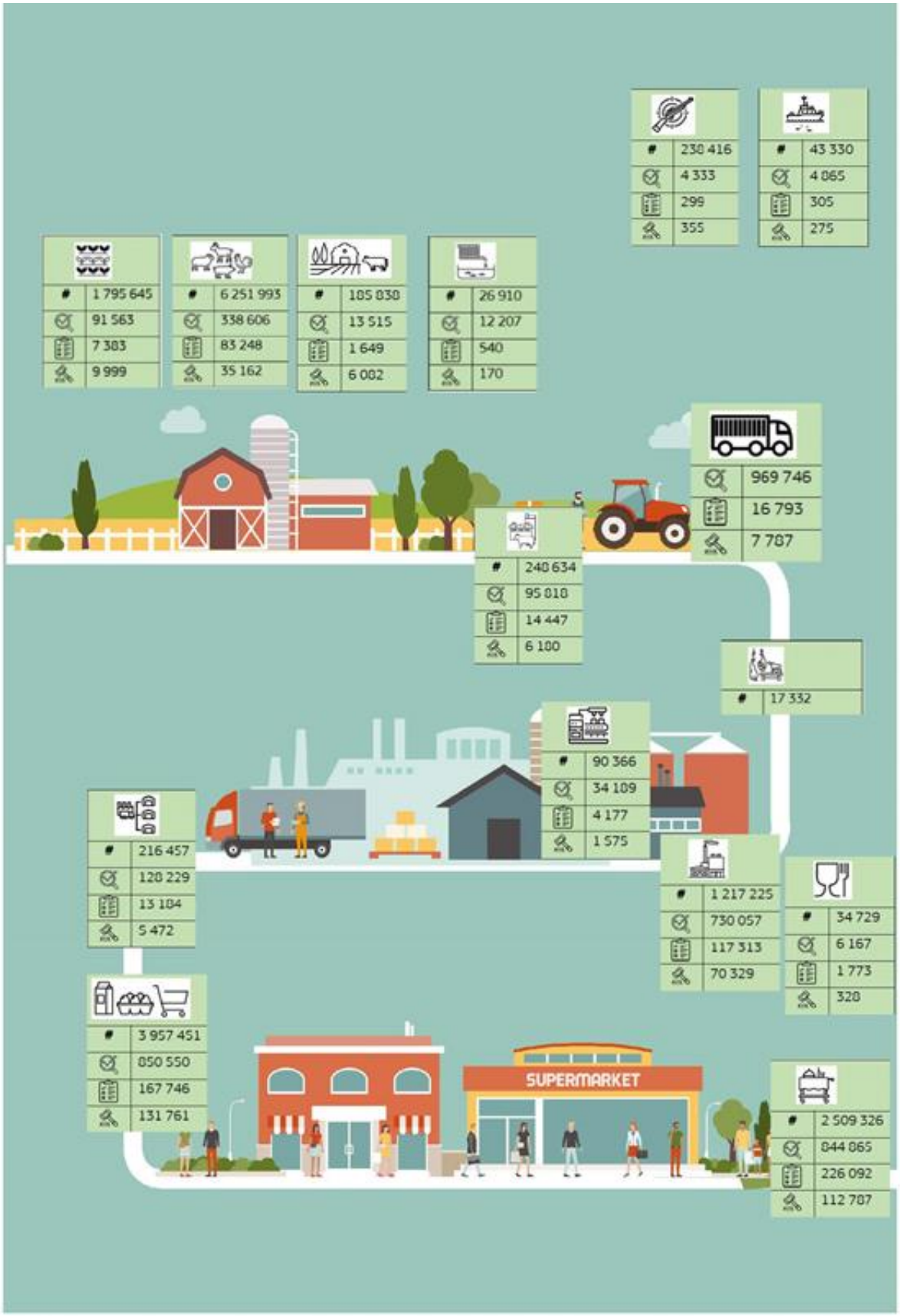
[18] Figuren viser ikke kontroller vedrørende plantesundhed (dvs. udstedelse af plantepas og anvendelse af ISPM15-mærket på træemballage for at vise, at det er behandlet for at forhindre spredning af insekter, frø og svampe), markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og bæredygtig anvendelse af pesticider uden for landbruget.

[19] De nationale myndigheder har ikke pligt til at indberette antal aktive enheder inden for dyretransport. De data, der blev anmodet om i forbindelse med offentlig kontrol og problemer med manglende overholdelse for slagterier og vildthåndteringsvirksomheder, var antal slagtekroppe eller vægt, og derfor kan en samlet værdi ikke anvendes.

Det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager denne rapport[20], indeholder en yderligere opdeling af tallene på de forskellige områder i fødevarekæden.

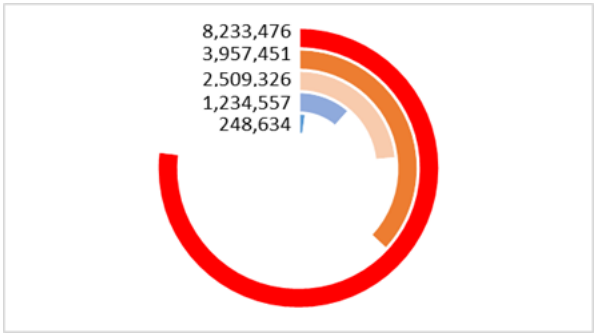
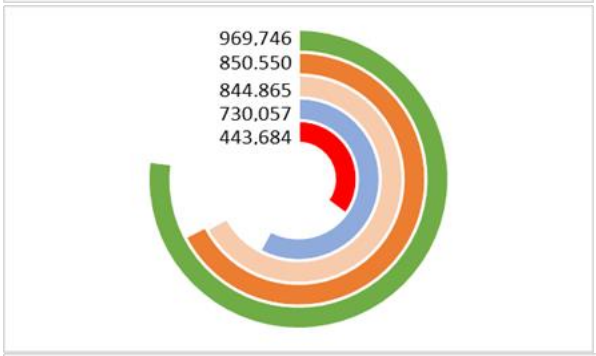
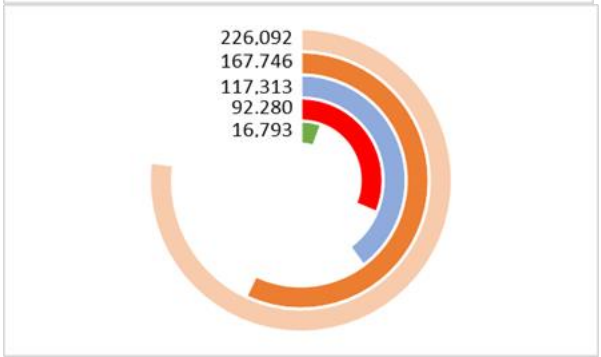
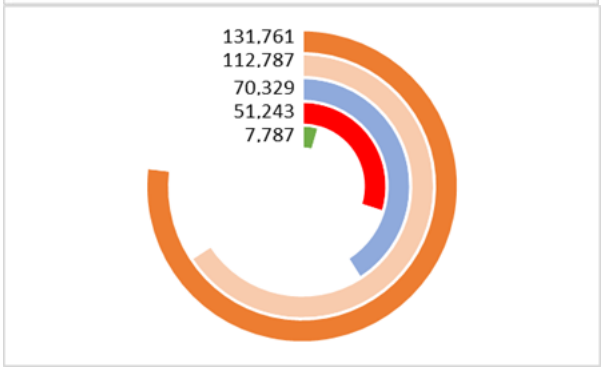
[20] Arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager dokumentet: Rapport fra Kommissionen om medlemsstaternes offentlige kontrol i almindelighed (2019-2020) med henblik på at sikre anvendelsen af fødevare- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler.

Figur 2 — Offentlige kontroller gennemført af EU-medlemsstaterne — 2020

	Landbrug — planter	#	Antal erhvervsdrivende
	Landbrug — husdyr		Antal offentlige kontroller
	Landbrug — blandet		Antal tilfælde af manglende overholdelse
	Akvakultur		Antal administrative sanktioner
	Fiskeri		
	Jagt		
	Foder		
	Transport af dyr		
	Slagterier og vildthåndteringsvirksomheder		
	Fødevareproduktion		
	Forarbejdning af animalske biprodukter		
	Fødevaredistribution		
	Engros- og detailhandel		
	Levnedsmiddelservice		
	Producenter af materialer i kontakt med fødevarer		

Tabel 2 — offentlige kontroller 2020 — generelle tal

Enheder		Landbrug	8 233 476
		Engroshandel med fødevarer	3 957 451
		Levnedsmiddelservice	2 509 326
		Fødevareproduktion	1 234 557
		Foder	248 634
Offentlige kontroller		Dyretransport	969 746
		Engroshandel med fødevarer	850 550
		Levnedsmiddelservice	844 865
		Fødevareproduktion	730 057
		Landbrug	443 684
Tilfælde af manglende overholdelse		Levnedsmiddelservice	226 092
		Engroshandel med fødevarer	167 746
		Fødevareproduktion	117 313
		Landbrug	92 280
		Dyretransport	16 793
Administrative sanktioner		Engroshandel med fødevarer	131 761
		Levnedsmiddelservice	112 787
		Fødevareproduktion	70 329
		Landbrug	51 243
		Dyretransport	7 787

2
EU-medlemsstaternes årsrapporter

Brug af den nye standardformular[21] på den digitale platform gør det lettere ad elektronisk vej og på en ensartet måde at indberette resultaterne af den offentlige kontrol, typen og antallet af tilfælde af manglende overholdelse og de trufne foranstaltninger. Det gør det lettere at udarbejde statistikker for hele EU på baggrund af resultaterne.

Den lovbestemte frist for indsendelse af den elektroniske rapport er den 31. august. Da platformen blev anvendt til årsrapporterne for første gang i 2020, blev platformen åbnet igen den 15. oktober 2021 for at give mulighed for sen rapportering. På trods heraf indgav Malta ikke sin rapport i så god tid, at den kunne indgå i denne rapport.

Som følge af ændringen i indberetningen har nogle EU-medlemsstater haft problemer med at indsamle data i det krævede format. Det var også vanskeligere for EU-medlemsstaterne at sammenligne resultaterne af deres kontrol med resultaterne fra tidligere år.

Rapportplatformen indeholder nogle tekstbokse til beskrivelse af de relevante emner. De nationale myndigheder indgav færre oplysninger end i rapporterne for de foregående år og mindre end angivet i vejledningen.

Vedrørende dyrevelfærd fremlagde EU-medlemsstaterne generelt hverken en analyse af de alvorligste forhold eller handlingsplaner for at forebygge eller reducere antallet af gentagelser. Kommissionen kan følgelig ikke udarbejde et resumé herom.

På samme måde var de fremlagte oplysninger om kontroller rettet mod svigagtig og vildledende praksis meget begrænsede.

[21] Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/723.

3
Tilrettelæggelse og gennemførelse af offentlige kontrolsystemer

EU-medlemsstaterne har indført offentlige kontrolsystemer til kontrol af fødevare- og foderstofvirksomheders anvendelse af de retlige rammer.

I de flerårige nationale kontrolplaner har de nationale myndigheder fastsat deres strategiske mål. I vejledningen til udfyldelse af årsrapporterne opfordres medlemsstaterne til at udarbejde en tabel over de resultatindikatorer, der anvendes til at måle opfyldelsen af målsætningerne. De fleste EU-medlemsstater har ikke udarbejdet et overblik over værdierne for resultatindikatorerne. Følgende positive eksempler kan nævnes:

- Belgien medtager indikatorer for fødevaresikkerhed, dyresundhed og plantesundhed i den årlige offentlige rapport (frem til rapporteringsåret 2019 var dette den rapport, der blev sendt til Kommissionen). Sammenligning af indikatorer for forskellige år gør det muligt for læserne at se, om situationen for de givne områder forbedres eller ej.
- Finland gav nogle eksempler på, hvordan resultaterne af den offentlige kontrol kan føre til ændringer i mål eller målsætninger:
    - Det store antal konstaterede mangler vedrørende dyrevelfærd under transport førte til hyppigere offentlig kontrol af dyrevelfærd under transport.
    - For så vidt angår stikprøver af gødningsstoffer var antallet af konstaterede mangler relativt højt i forhold til det lave antal udtagne prøver, hvilket indikerer en korrekt risikobaseret målretning af kontrollen.
    - Markedsovervågningen af frøhandelen viste færre mangler end tidligere år. På den anden side førte ca. 30 % af sagerne til sanktioner, hvilket viser en forbedring af kontrollens effektivitet.

Alle EU-medlemsstater havde problemer med at gennemføre de fuldstændige inspektionsprogrammer på grund af de restriktioner, der var indført for at inddæmme covid-19-pandemien.

Andre faktorer, der førte til, at de nationale myndigheder ikke gennemførte de planlagte programmer i fuldt omfang, var blandt andet personale, ressourcer og forberedelser til brexit.

Offentlig kontrol under en pandemi

De forskellige restriktioner, der blev indført for at hindre spredning af covid-19, og deres betydning for brugen af personaleressourcer, har gjort det vanskeligere for EU-medlemsstaterne at gennemføre alle offentlige kontroller som oprindeligt planlagt for 2020. Selv om der var en vis fleksibilitet vedrørende gennemførelsen af offentlig kontrol, var de nationale myndigheder nødt til at genoverveje planerne for forretningskontinuitet og prioritere kontrolaktiviteter, der blev anset som absolut nødvendige, samtidig med at der blev taget hånd om ændringer i markedsføringen af fødevarer på EU-markedet som følge af pandemien, f.eks. øget brug af e-handel og fjerntjenester.

De nationale myndigheders foranstaltninger omfattede:

- udskydelse og/eller reduktion af antallet af kontroller, der udføres på visse områder (baseret på risikovurdering)
- nedbringelse af fysisk tilstedeværelse ved at gennemføre dokumentation af kontrol på afstand
- anvendelse af fjernaudditeknikker.

4

Foranstaltninger for at sikre effektive flerårige nationale kontrolplaner

Formålet med den flerårige nationale kontrolplan er at sikre, at offentlig kontrol udføres på en risikobaseret og effektiv måde i hele fødevarekæden i overensstemmelse med forordningen om offentlig kontrol.

Når der ved offentlige kontroller identificeres problemer med manglende overholdelse, skal de nationale myndigheder træffe foranstaltninger for at sikre, at virksomheden afhjælper problemet og forebygger yderligere hændelser[22].

De nationale myndigheder skal også kontrollere, at det offentlige kontrolsystem fungerer effektivt, og træffe de nødvendige foranstaltninger til at afhjælpe eventuelle mangler i kontrolsystemerne[23].

[22] Artikel 138 i forordning (EU) 2017/625.

[23] Artikel 12, stk. 2 og 3, i forordning (EU) 2017/625.

4.1
Foranstaltninger til sikring af regeloverholdelse i virksomheder

Nogle årsrapporter indeholder eksempler på foranstaltninger fra de nationale myndigheders side.

EU-medlemsstaterne gennemfører offentlige oplysningskampagner og yder vejledning og uddannelse til virksomheder for at hjælpe dem med at overholde reglerne om fødevaresikkerhed.

Belgien, Nederlandene og Sverige medtager resultaterne af private (tredjeparts-) forsikringsordninger i deres offentlige kontrolsystemer. Belgien og Finland bemærkede, at kontrolresultaterne er bedre i virksomheder, der er certificeret under disse ordninger.

Finland offentliggør sektorspecifikke rapporter. Finland bemærkede, at effektiviteten bedst øges ved blandt andet at have større interaktion med alle interesserede parter. Følgelig bidrager de offentlige kontroller og de offentliggjorte resultater til at forbedre virksomhedernes driftsvilkår og konkurrenceevne, f.eks. ved at styrke deres muligheder for at deltage i international handel og gennem proaktiv forebyggelse af problemer.

Polen offentliggør kortfattede oplysninger om resultaterne af den kontrol, der er udført af landets handelsinspektorat. Landet giver praktiske tips til forbrugerne om, hvordan man vælger produkter og undgår at blive vildledt. Polen offentliggør også administrative afgørelser, hvorved virksomheder pålægges bøder for markedsføring af produkter af utilstrækkelig kommerciel kvalitet, herunder forfalskede produkter.

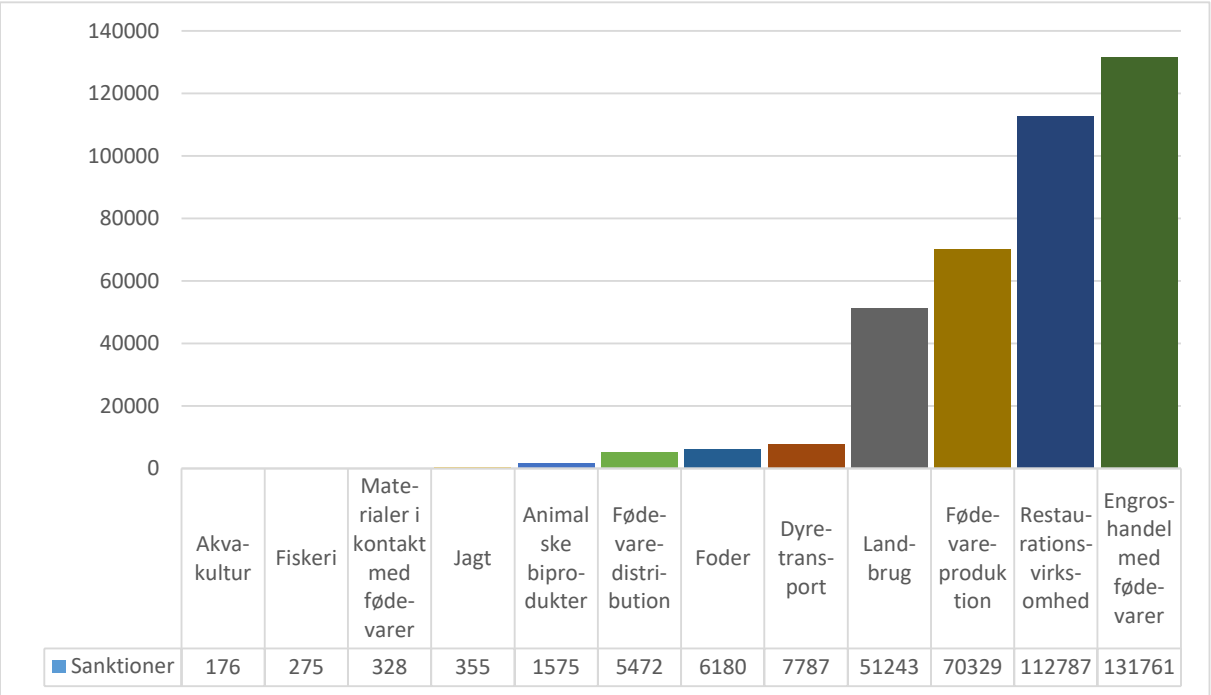
4.2
De nationale myndigheders håndhævelse

EU-medlemsstaterne anvender en række håndhævelsesforanstaltninger såsom mundtlige og skriftlige advarsler, beslaglæggelse og destruktion af varer og (midlertidig) inddragelse eller begrænsning af virksomheders godkendelser. Administrative bøder anvendes som en afskrækkende foranstaltning. Henvisning til retten forbliver en sidste udvej.

De nationale myndigheder skal have effektive sanktioner, der står i et rimeligt forhold til den strafbare handling og har afskrækkende virkning[24].

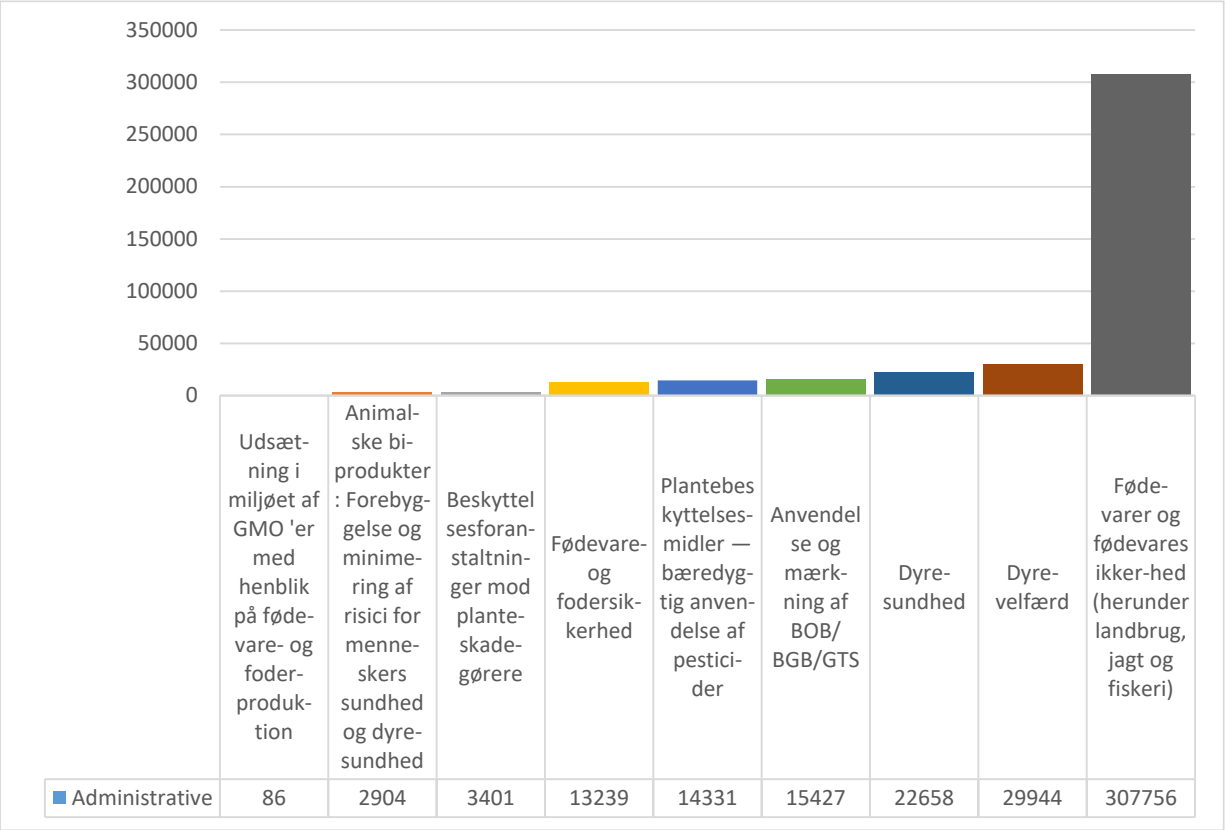
Tabel 3 viser antallet af administrative sanktioner, der er anvendt i de forskellige dele af fødevarekæden. Tabel 4 viser sanktionerne på tværs af forskellige områder, og tabel 5 viser antal retlige foranstaltninger på tværs af forskellige områder.

Tabel 3 — Administrative sanktioner — aktiviteter — 2020

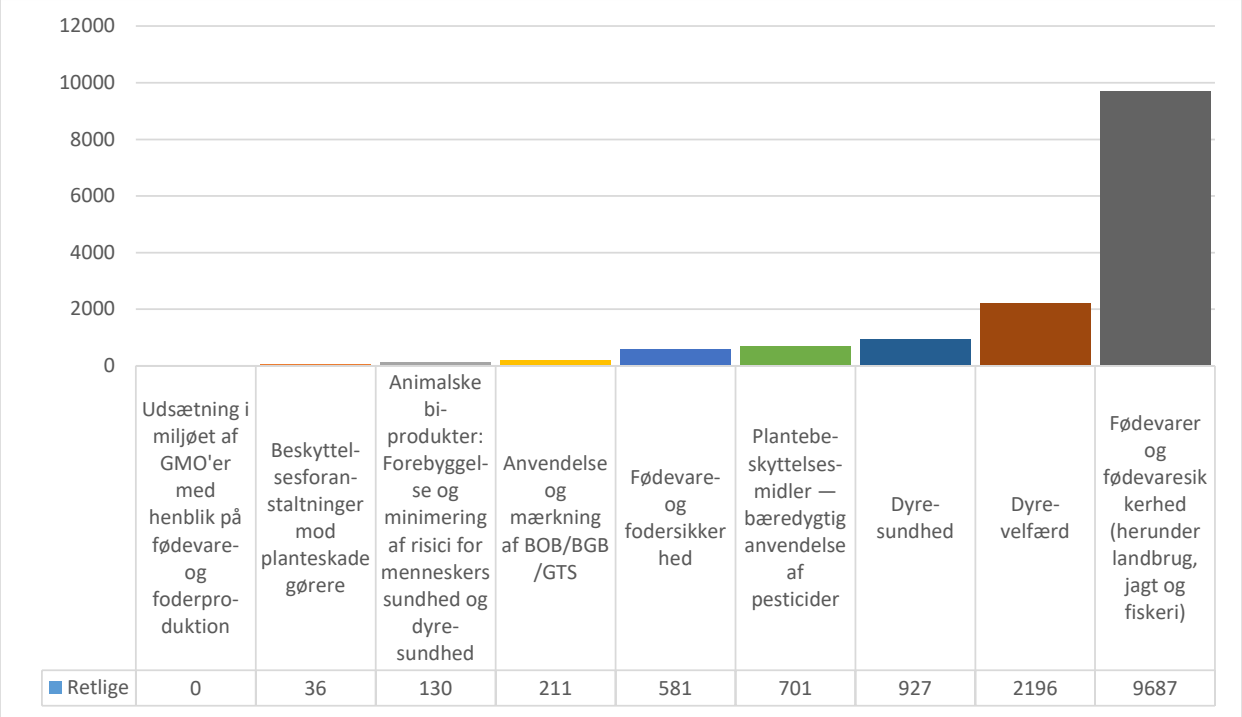

[24] Artikel 54 og 55 i forordning (EF) nr. 882/2004 (frem til 14. december 2019) og artikel 137, 138 og 139 i forordning (EU) 2017/625.

Tabel 4 — Administrative sanktioner — områder — 2020

Tabel 5 — Retsforanstaltninger truffet — 2020

4.3
Tiltag for at sikre effektiviteten af offentlige kontroltjenester

EU-medlemsstaterne skal gennemføre audit af egne kontrolsystemer eller sørge for, at der gennemføres audit af dem selv, og de skal have indført kontrolverifikationsprocedurer[25] for at sikre, at reglerne overholdes, og at kontrolsystemerne er effektive.

Årsrapporterne indeholdt begrænsede oplysninger om audittene og andre verifikationsaktiviteter til vurdering af effektiviteten i de offentlige kontrolsystemer.

Sverige har beskrevet nogle fordele ved samarbejde mellem de forskellige myndigheder. Under god praksis for kontrolaktiviteterne var der i den indledende fase fokus på to områder, nemlig kontrolproceduren og etik i jobrollen. Sverige har udarbejdet retningslinjer og et onlinekursus. Et af de overordnede mål er, at de samarbejdende myndigheder påtager sig et fælles ansvar for hele fødevarekæden, herunder beredskab i tilfælde af uplanlagte og uforudsete begivenheder. God kontrolpraksis indebærer en omlægning til en anderledes kontrolkultur og etablering af et system, der skaber ækvivalens mellem forskellige systemer.

For at sikre et effektivt system til offentlig kontrol har Tyskland medtaget tre operationelle mål i den flerårige nationale kontrolplan, nemlig vedrørende den faglige auditstandard, risikobaseret auditplanlægning og effektiviteten i den offentlige kontrol.

[25] Artikel 6 og 12 i forordning (EU) 2017/625

Del 2

Kommissionens kontrolaktiviteter i EU-medlemsstaterne

1
Audit

Direktoratet for audit og analyse på sundheds- og fødevareområdet under Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Sundhed og Fødevaresikkerhed verificerer, om EU-lovgivningen vedrørende fødevare- og fodersikkerhed, dyresundhed, dyrevelfærd, plantesundhed, økologisk landbrug og geografiske oprindelsesordninger (BOB, BGB, GTS) gennemføres og håndhæves korrekt i EU-medlemsstaterne. Det primære anvendte værktøj er audit.

Vi udfører disse kontroller regelmæssigt og i samarbejde med EU-medlemsstaternes kompetente myndigheder.

Et ofte anvendt element i audittene er verifikation på stedet, hvor eksperter fra Kommissionen samarbejder med nationale myndigheder, der udfører offentlig kontrol. Eksperter fra EU-medlemsstaterne bistår regelmæssigt Kommissionens eksperter i denne opgave.

Formålet med kontrollerne er at:

- kontrollere anvendelsen af fødevare- og foderstoflovgivningen, regler om dyresundhed og -velfærd, animalske biprodukter, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, bæredygtig anvendelse af pesticider, genetisk modificerede organismer, økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, anvendelse og mærkning af beskyttede oprindelsesbetegnelser, beskyttede geografiske betegnelser og traditionelle specialiteter
- verificere de nationale kontrolsystemers og de kompetente myndigheders funktion og tilrettelæggelse
- undersøge og indsamle oplysninger
    - om offentlig kontrol og håndhævelsespraksis
    - om vigtige eller tilbagevendende problemer med anvendelsen eller håndhævelsen af reglerne

— i forhold til nødsituationer, nye problemer eller nye udviklinger.

GENERALDIREKTORAT FOR SUNDHED OG FØDEVARESIKKERHED

GENERALDIREKTORATET FOR SUNDHED OG FØDEVARESIKKERHED — AUDIT OG ANALYSE

Vi udgiver et årligt arbejdsprogram og en opdatering midt på året på Kommissionens websted.

Se vores korte videoer om, hvordan vi tilrettelægger audit- og analysearbejde, og hvordan det gavner borgerne i EU.

I audit- og analyseprogrammerne for 2019-2020[26] var der fokus på:

- antimikrobiel resistens
- bedre beredskab, forebyggelse og indsats i forbindelse med trusler mod menneskers, dyrs og planters sundhed
- sikre og bæredygtige fødevarer og fødevareproduktionssystemer
- effektiv gennemførelse af EU's fødevarelovgivning
- bæredygtig fødevareproduktion, der forbedrer dyrevelfærden
- effektiv, virkningsfuld og pålidelig kontrol.

I 2019 og 2020 gennemførte vi 170 audit og lignende kontroller af EU-medlemsstaternes offentlige kontrolsystemer.

Diagram 1 viser antallet af gennemførte audit fordelt på EU-medlemsstaterne. Diagram 2 viser antallet af audit pr. kontrolområde.

[26] Arbejdsprogrammerne offentliggøres på Kommissionens websted.

Diagram 1 — Gennemførte audit — EU-medlemsstaterne — 2019-2020

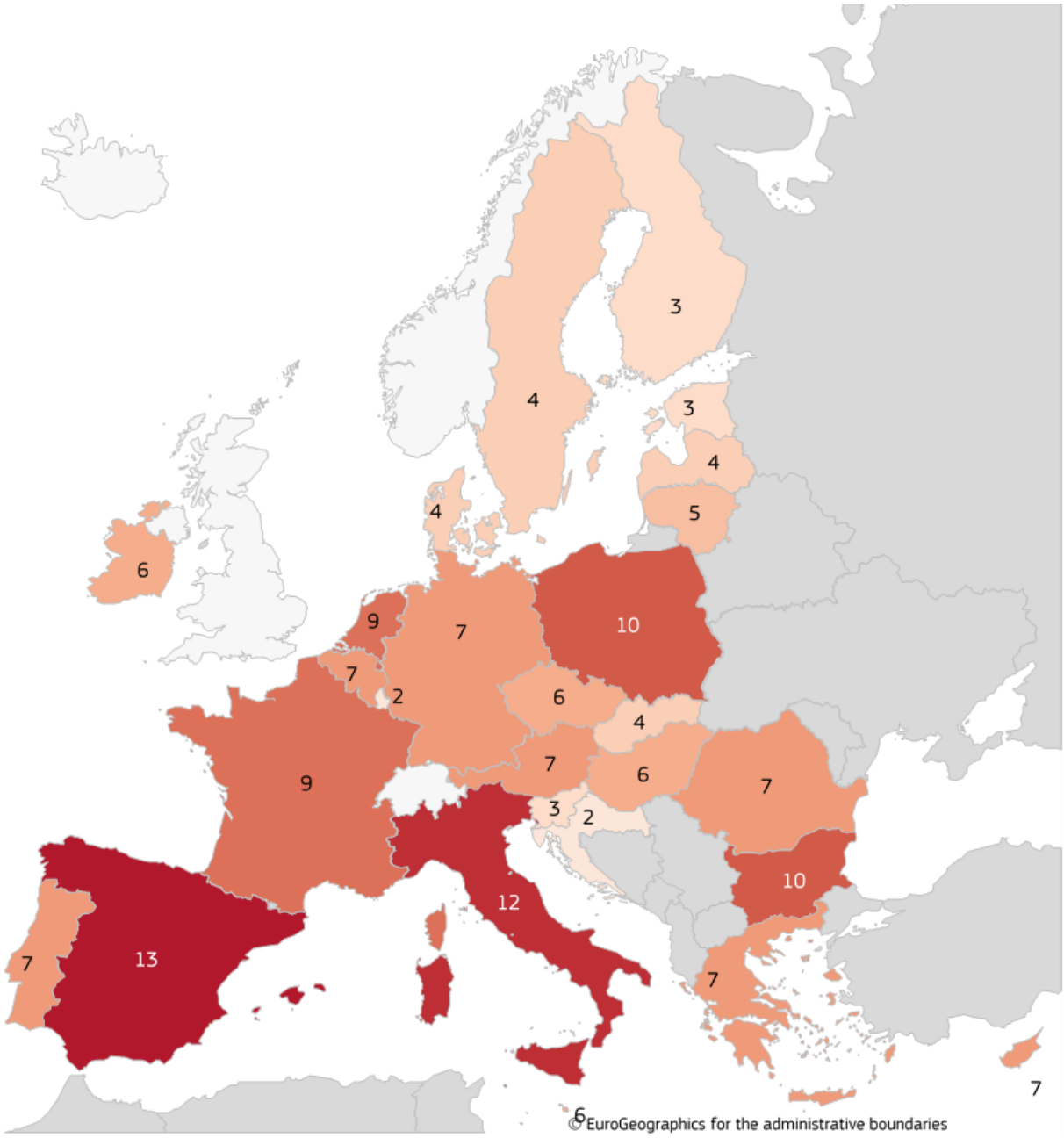
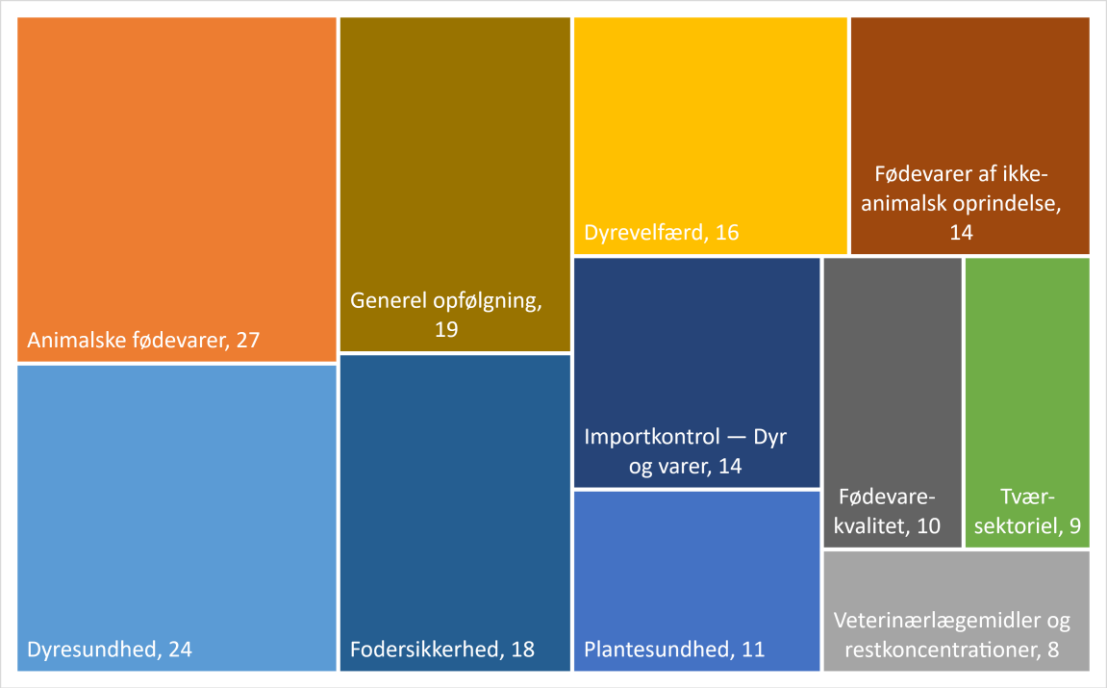

Diagram 2 — Gennemførte audit pr. kontrolområde — 2019-2020

Rapporterne fra de enkelte audit er offentligt tilgængelige på Kommissionens websted.

Kommissionens kontrol under en pandemi

Rejserestriktioner som følge af covid-19-pandemien gjorde det nødvendigt at nytænke metoderne til gennemførelse af kontrol og brugen af fjernaudit på visse områder.

I alt 43 af audittene i 2019-2020 blev udelukkende gennemført på afstand, herunder ved hjælp af videokonferencer i stedet for fysiske møder. Det gav en vis grad af dokumentation. Det var til gengæld ikke muligt at gennemføre besøg hos virksomhederne for at verificere gennemførelsen af den offentlige kontrol.

I henhold til forordningen om offentlig kontrol skal Kommissionen udarbejde et årligt eller flerårigt kontrolprogram[27] for at kontrollere, hvordan EU-lovgivningen om fødevarekæden gennemføres i EU-medlemsstaterne. Programmet for 2021-2025[28] blev vedtaget den 23. oktober 2020.

[27] Artikel 118 i forordning (EU) 2017/625.

[28] Gennemførelsesafgørelse (EU) 2020/1550 af 23. oktober 2020 om fastlæggelse af det flerårige program for kontrol for perioden 2021-2025, som skal foretages af Kommissionens eksperter i medlemsstaterne for at verificere anvendelsen af EU-lovgivningen om agrofødevarekæden.

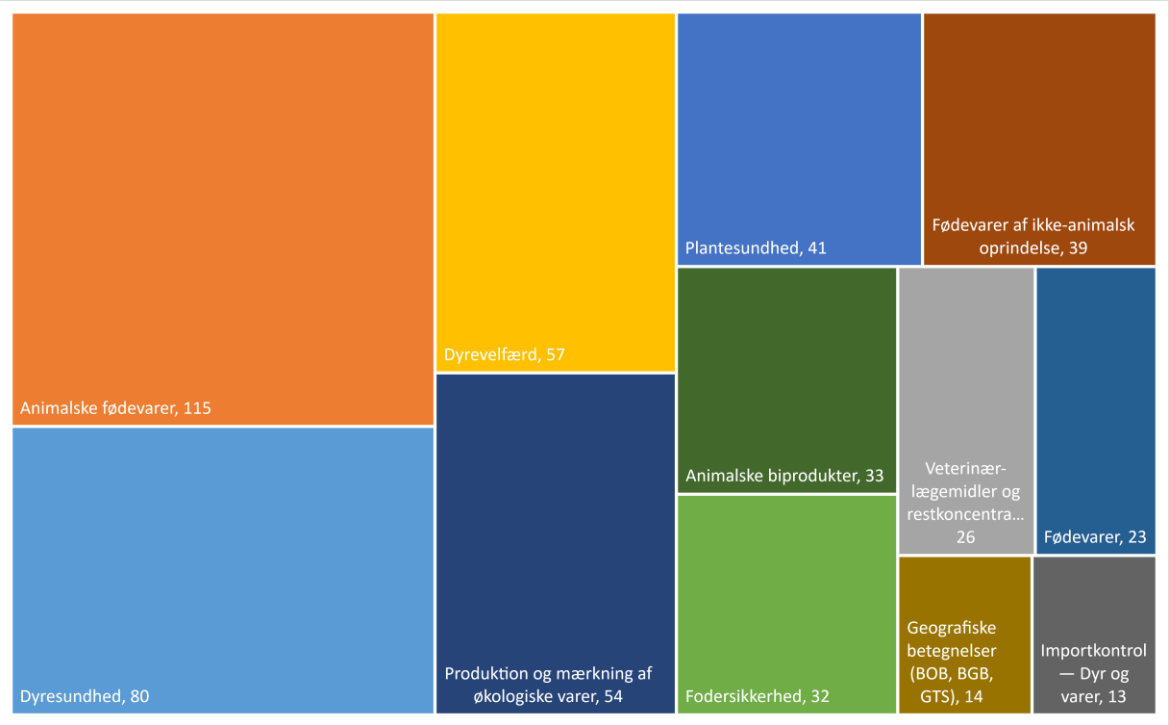
2

Anbefalinger

Vores audit fører generelt til anbefalinger om korrigerende foranstaltninger. EU-medlemsstaterne er forpligtede til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at håndtere disse[29] og beskrive dem i handlingsplaner.

De kontroller, der blev gennemført i 2019-2020, resulterede i i alt 527 henstillinger til EU-medlemsstaterne. Diagram 3 viser en oversigt pr. sektor. Det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene indeholder en yderligere opdeling af tallene på de forskellige auditerede områder.

Diagram 3 — Henstillinger vedrørende de auditerede sektorer — 2019-2020

[29] Artikel 117, litra a), og artikel 119, litra a), i forordning (EU) 2017/625.

3
Oversigtsrapporter

Oversigtsrapporterne samler resultaterne og konklusionerne af en række af Kommissionens kontroller på et specifikt område for at give et generelt billede på EU-plan. Rapporterne viser, hvad der fungerer og ikke fungerer ved gennemførelsen af kontroller og anvendelsen af lovgivningen. De giver også en god mulighed for at dele eksempler på god praksis, der observeres i EU-medlemsstaterne. Rapporterne anvendes som baggrund for EU-politikken og kan også danne grundlag for udvekslinger med EU-medlemsstaternes eksperter som en del af initiativet Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed for at drøfte fælles problemer og udveksle god praksis.

Tabel 4 — Oversigtsrapporter offentliggjort i 2019 og 2020

RAPPORT nr.	Emne
2017-6304	Aviær influenza
2018-6525	Oversigtsrapport om sikkerheden ved importerede fødevarer
2018-6537	Oversigtsrapport om internetsalg af fødevarer
2018-6780	Biocider
2018-6810	Audit af offentlig kontrol i EU-medlemsstaterne
2019-6788	Foranstaltninger til bekæmpelse af antimikrobiel resistens gennem hensigtsmæssig anvendelse af antimikrobielle stoffer til dyr
2019-6789	Overvågning af antimikrobiel resistens hos zoonotiske og kommensale bakterier
2019-6865	Planter til udplantning og frø
2019-6876	Plantesundhed — importkontrol
2019-6834	Velfærd for dyr, der eksporteres ad vej
2019-6835	Velfærd for dyr, der eksporteres ad søvejen
2017-6246	Oversigtsrapport om fælles praksis inden for slagtehygiejne
2020-7100	Oversigtsrapport — den offentlige kontrol med fodertilsætningsstoffer, deres ingredienser og sporbarhed
2020-7105	Offentlig kontrol af hygiejne-, sporbarheds- og handelskrav for forarbejdede animalske proteiner.

4

Vigtige konklusioner fra Kommissionens kontrol (2019-2020)

Audittene på fødevaresikkerhedsområdet afslørede de særlige udfordringer, som de kompetente myndigheder i EU-medlemsstaterne står over for i forbindelse med:

- spiseklare fødevarer (af animalsk oprindelse), hvor behovet for uddannelse og anden støtte til embedsmænd og en manglende systematisk kontrol af virksomhederne begrænser opfølgningen på konstaterede mangler i virksomhedernes procedurer for at forhindre krydskontaminering samt udtagning af stikprøver og test

- hestekød, hvor der i forbindelse med opfølgende audit efter hestekødsskandalen blev konstateret problemer med hestepas, databaser og kontrol med registrering af ikketilladte behandlinger

- fødevarer af ikke-animalsk oprindelse, hvor der er behov for en bedre kontrol med frosne bærfrugter og grøntsager.

Vi planlagde en auditrække for at se mere grundigt på fodersektoren som helhed, herunder animalske biprodukter, fordi tidligere auditrækker har afsløret systemiske svagheder. I forbindelse med disse audit blev det konstateret, at der stadig var behov for at forbedre forarbejdede animalske proteiners sporbarhed.

I forbindelse med dyresundhedsaudit var der fokus på sygdomsforebyggelse, beredskab over for udbrud og indsatskapacitet. De indhentede oplysninger om afrikansk svinepest og højpatogen aviær influenza blev inddraget ved udarbejdelsen af en række strategidokumenter og Kommissionens politik for håndtering af disse sygdomme.

Vedrørende zoonoser:

- For så vidt angår *salmonella* i fjerkræpopulationer viste audittene, at EU-medlemsstaterne generelt gennemførte programmer, der opfyldte kravene, og som effektivt opfyldte EU's mål ved forekomst af salmonella. I de fleste tilfælde er antal påviste tilfælde i stikprøver udtaget af virksomheder (som skal sikre en

mere kontinuerlig løbende kontrol af bestandene end de officielle prøver) dog betydeligt lavere end i de officielle prøver. Det kan betyde, at virksomhedernes stikprøveudtagning ikke bidrager effektivt til programmerne, og det indebærer, at lave forekomster af infektion i bestandene ikke opdages.

- For så vidt angår rabies viste audittene en høj gennemførelse af vaccinationsprogrammer, hvilket førte til et fald i antallet af tilfælde hos dyr.

De fleste EU-medlemsstater har vanskeligt ved at redegøre for niveauet eller tendenser i overholdelse af dyrevelfærdsbestemmelserne, fordi der ikke er fastsat specifikke målsætninger og/eller definerede overvågningsindikatorer.

Et projekt over tre år med henblik på at reducere rutinemæssig halekupering af smågrise blev afsluttet. Projektet omfattede audit og besøg i flere EU-medlemsstater foretaget af et hold eksperter med praktisk erfaring med svineopdræt uden halekupering. Resultaterne omfattede handlingsplaner fra alle EU-medlemsstater, der ikke opfylder reglerne, hvilket skal sikre den videre udvikling, der er nødvendig for at få afskaffet rutinemæssig halekupering.

Vi gennemførte fortsat audit vedrørende dyretransport ad søvejen og videreførte samarbejdet med Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed om at etablere et system til forbedring af den offentlige kontrol af skibe til transport af levende dyr for dermed at forbedre dyrevelfærden under søtransport.

Brugen af visualiseringsværktøjer på en webportal understøtter en hurtig beslutningstagning, der fører til øget beskyttelse af plantesundheden. Audit af de kontrolforanstaltninger, der gennemføres i de EU-medlemsstater, der oplever problemer med planteskadegørere, bidrager til at forbedre kontrollen og støtte arbejdet med at udrydde skadegørere.

EU-medlemsstaterne har gjort fremskridt med gennemførelsen af direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider, men kontrollen med landbrugernes og avlernes indførelse af integreret bekæmpelse af skadegørere giver fortsat anledning til bekymring.

I de fleste EU-medlemsstater står private kontrolorganer for certificering af økologisk produktion samt anvendelse og mærkning af disse produkter. De kompetente myndigheders tilsyn med disse kontrolorganer skal forbedres yderligere.

Den offentlige kontrol af produkter, der er certificeret i henhold til ordningerne for geografisk oprindelse (BOB/BGB/GTS), omfatter ikke altid kontrol af, om produkterne opfylder reglerne i produktspecifikationerne.

EU-medlemsstaterne har indført visse ordninger for at modvirke risikoen for svindel i fødevarekæden, men der er endnu ikke indført en systematisk offentlig kontrol med svigagtig og vildledende praksis på tværs af alle kontrolområder.

Det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene giver en mere detaljeret beskrivelse af nogle af de vigtigste områder, hvor Kommissionen udførte audit.

5
Kommissionens øvrige kontrolaktiviteter

5.1
Indførsel af dyr og varer til EU

EU-medlemsstaterne er underlagt krav om at foretage offentlig kontrol af dyr, varer af animalsk oprindelse og visse varer af ikke-animalsk oprindelse, der indføres i EU. De udfører hovedparten af denne kontrol på grænsekontrolsteder, der er udpeget til formålet. Formålet med kontrollerne er at sikre, at dyr, fødevarer og foder opfylder de samme høje standarder som dem, der gælder for dyr og varer produceret i EU. EU-medlemsstaterne kan udpege grænsekontrolsteder til denne kontrol efter Kommissionens godkendelse af, at de pågældende grænsekontrolsteder opfylder de gældende EU-krav med hensyn til opbygning, indretning og anvendte ordninger[30]. I 2020 modtog og vurderede vi 67 meddelelser fra EU-medlemsstaterne om nye (eller ændringer af eksisterende) grænsekontrolsteder, herunder landenes inspektionscentre.

Vores tilsyn med EU-medlemsstaternes offentlige kontrol af indførsel af dyr og varer blev videreført i 2019 og 2020, hvor der blev gennemført 11 audit. Resultaterne heraf bekræfter, at EU-medlemsstaterne fortsat forbedrer deres systemer og gennemførelsen af kontrol. Auditterne fortsætter i de kommende år. Derudover gennemførte vi skrivebordsbaserede evalueringer af gennemførelsen af kontrol ved indførsel af dyr og varer via de grænsekontrolsteder, der er beliggende i regionerne i EU's yderste periferi, igen med tilfredsstillende resultater.

[30] Forordning (EU) 2017/625 og dertil hørende lovgivning såsom forordning (EU) 2019/1014, forordning (EU) 2019/1012 og forordning (EU) 2019/1081.

5.2
Restkoncentrationer af veterinærlægemidler og miljøforurenende stoffer i dyr og animalske produkter

Veterinærlægemidler anvendes i vid udstrækning i forbindelse med dyreproduktion enten for at forebygge eller helbrede sygdomme. Meget lave koncentrationer — restkoncentrationer — af de farmakologisk virksomme stoffer i veterinærlægemidler kan forekomme i kød, indmad og mejeriprodukter fra behandlede dyr samt i mælk, æg og honning. Der er fastsat sikre grænser for koncentrationer i fødevarer på EU-plan — "maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer". Fødevarer, der indeholder restkoncentrationer på og under denne grænse, anses for sikre og kan markedsføres, når det påvises, at principperne om god landbrugs- og veterinærpraksis er blevet overholdt i den animalske produktion (lægemidlerne er anvendt i overensstemmelse med anvisningerne på etiketten). EU-landene gennemfører årlige programmer til overvågning af restkoncentrationer for at kontrollere, at veterinærlægemidler anvendes i overensstemmelse med de gældende EU-regler, og for at afsløre eventuelt misbrug eller ulovlig anvendelse af farmakologisk virksomme stoffer. Programmerne omfatter også overvågning af dyr og animalske produkter for forekomst af miljøforurenende stoffer og pesticider.

Hvert år gennemgår vi sammen med de relevante EU-referencelaboratorier EU-medlemsstaternes planer for overvågning af restkoncentrationer og fremsætter bemærkninger og anbefalinger vedrørende planernes egnethed. Vi foretager også audit af EU-medlemsstaternes gennemførelse af planerne for overvågning af restkoncentrationer med fokus på elementer såsom laboratorieresultater, samt hvorvidt de opfølgende undersøgelser ved konstateret manglende opfyldelse af kravene er effektive. I 2019 og 2020 gennemførte vi otte audit i EU-medlemsstaterne med stort set tilfredsstillende resultater. Audittene fortsætter i de kommende år.

6
Systematisk opfølgning på auditanbefalinger

6.1

Generelle opfølgningsaudit:

Gennem generelle opfølgningsaudit foretager vi en systematisk opfølgning på de foranstaltninger, som de kompetente myndigheder har forpligtet sig til at gennemføre for at efterkomme anbefalingerne i auditrapporterne. Disse audit omfatter alle de "åbne" anbefalinger på tværs af alle sektorer.

Disse audit kan:

- foretages på de kompetente myndigheders kontorer eller på afstand
- foretages som skrivebordsundersøgelse fra vores kontorer (administrativ opfølgning) eller
- være med fokus på et specifikt emne: i få tilfælde, hvor resultatet af auditten er særligt problematisk, tilrettelægges sektorspecifikke opfølgningsaudit til opfølgning på foranstaltninger, der hurtigst muligt skal gennemføres af EU-medlemsstaterne.

Tabel 5 — Opfølgningsaudit i EU-medlemsstaterne i 2019-2020

Generelle opfølgningsaudit:	
Skrivebordsopfølgning:	
Særligt emne:	

Denne proces var fortsat effektiv til at håndtere langt størstedelen af de påviste problemer. Resultaterne af de generelle opfølgningsauditforanstaltninger offentliggøres i landeprofiler (se 6.2 nedenfor).

I slutningen af december 2020 havde EU-medlemsstaterne truffet korrigerende foranstaltninger eller givet tilfredsstillende tilsagn om at afhjælpe mangler inden for acceptable tidsfrister. På grundlag af en treårig rullende indikator var der truffet korrigerende foranstaltninger vedrørende 92 % af anbefalingerne fra audit udført i treårsperioden 2016-2018.

6.2
Landeprofiler

Et specifikt landekendskab er vigtigt ved forberedelse af audittene og som grundlag for de politiske beslutningstagere. Derfor udarbejder og offentliggør vi landeprofiler.

Landeprofilerne er offentligt tilgængelige og giver et overblik for hver EU-medlemsstat over:

- de fem senest offentliggjorte auditrapporter
- vurdering af de foranstaltninger, som landet har truffet som følge af auditanbefalingerne
- tilrettelæggelse af offentlige kontrol i landet
- link til relevante websteder i landet.

Offentliggørelsen af landeprofilerne bidrager til at sikre gennemsigtighed for offentligheden i hele auditcyklussen.

6.3
Håndhævelse

Når en EU-medlemsstat overtræder EU-lovgivningen, træffer Kommissionen afgørelse om passende foranstaltninger fra sag til sag i overensstemmelse med den metode, der er fastsat i Kommissionens meddelelse "EU-retten: Bedre resultater gennem bedre anvendelse"[31] Foranstaltningerne kan variere fra kontakt til EU-medlemsstaternes myndigheder på passende niveauer for at sikre korrekt anvendelse af EU-lovgivningen og til iværksættelse af EU Pilot-udvekslinger og/eller traktatbrudssøgsmål som en sidste løsning, hvor alle andre muligheder for at tilskynde til overholdelse er forsøgt. Andre håndhævelsesværktøjer end søgsmål af hensyn til fødevaresikkerheden omfatter beskyttelsesforanstaltninger. Disse kan variere fra at træffe forsigtighedsforanstaltninger for handel med og flytning af dyr, planter eller fødevarer og foderstoffer til vedtagelse af beskyttelsesforanstaltninger i overensstemmelse med den relevante lovgivning.

Hvis kontakt til EU-medlemsstaterne eller EU Pilot-udvekslinger ikke fører til, at lovovertrædelsen korrigeres, kan proceduren gå ind i den administrative og retslige fase af traktatbrudsproceduren[32].

I 2019 indledte Kommissionen en traktatbrudssag mod Tjekkiet vedrørende landets systematiske offentlige kontrol af visse fødevarer fra andre EU-medlemsstater, hver gang disse fødevarer blev indført i landet, hvilket er i strid med EU-reglerne om offentlig kontrol til sikring af overholdelse af foderstof- og fødevarelovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne[33].

Kommissionen afsluttede to langvarige traktatbrudssager i 2019:

— Grækenland: vedrørende utilstrækkeligt personale i de tjenester, der varetager veterinærkontrollen

— Portugal: vedrørende foranstaltninger til forebyggelse af spredning af fyrrevednematoden i EU.

[31] 2017/C 18/02: Meddelelse fra Kommissionen: EU-retten: Bedre resultater gennem bedre anvendelse

[32] Artikel 258 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

[33] En åbningsskrivelse blev sendt i januar 2019 efterfulgt af en begrundet udtalelse i juli 2019. . I juli 2020 blev en supplerende åbningsskrivelse fremsendt.

I 2019 fandt EU-Domstolen, at Italien undlod i tilstrækkelig grad at forhindre yderligere spredning af den karantænesatte skadegører *Xylella fastidiosa* i Apulien[34].

I 2019-2020 indbragte Kommissionen ingen sager for domstolen på områder af den offentlige kontrol, som er omfattet af denne rapport.

[34] Dom i sag Kommissionen mod Italien, C-443/18

7
Støtte til EU-medlemsstaterne

7.1
Netværk

Direktoratet for audit og analyse på sundheds- og fødevareområdet huser en række netværk og arbejdsgrupper bestående af embedsmænd fra kompetente myndigheder i EU-landene samt Island, Liechtenstein og Norge for at drøfte og fremme gennemførelsen af visse aspekter af EU-retten.

Siden 2008 har to netværk mødtes regelmæssigt for at udveksle erfaringer med udarbejdelse, gennemførelse og indberetning af flerårige nationale kontrolplaner og gennemførelse af nationale auditsystemer (NAS) om offentlig kontrol. I løbet af 2019 og 2020 mødtes MANCP-netværket seks gange, de to gange virtuelt. Møderne omhandlede primært udarbejdelse og færdiggørelse af de to vejledende dokumenter om udarbejdelse af den flerårige nationale kontrolplan og EU-medlemsstaternes årsrapporter. De udfordringer og muligheder i forbindelse med gennemførelsen af offentlig kontrol, som EU-medlemsstaterne stod over for i 2020 på grund af covid-19-pandemien, blev også drøftet.

MANCP-netværket hjalp også med at teste den elektroniske version af standardformularen til årsrapporter, værktøjet "Annual Reporting on Official Controls — AROC", for at hjælpe EU-medlemsstaterne i forberedelserne til at anvende den første gang i 2021.

NAS-netværket mødtes tre gange i løbet af 2019 og 2020, den ene gang virtuelt. Møderne bidrog til udarbejdelsen og færdiggørelsen af vejledningen om gennemførelse af audit i henhold til artikel 6 i forordningen om offentlig kontrol. Repræsentanterne for NAS og Kommissionen udvekslede erfaringer med gennemførelsen af auditprogrammerne under covid-19-pandemien med fokus på god praksis.

I 2019 og 2020 mødtes netværket af medlemsstaternes nationale kontaktpunkter til beskyttelse af dyr under transport tre gange for at drøfte dyrevelfærdsindikatorer vedrørende transportkontrol, transport af kalve, der ikke er fravænnet, hvilesteder i lande uden for EU, transport ved ekstreme temperaturer og transport af dyr med skibe til transport af levende dyr. I 2020 færdiggjorde de nationale kontaktpunkter ajourføringen af netværkets dokument om skibe til transport af levende dyr.

Under covid-19-pandemiens første bølge spillede netværket en vigtig rolle i at koordinere informationsudveksling for at undgå, at lastbiler til transport af levende

dyr blev tilbageholdt ved de nationale grænseovergange på grund af rejserestriktioner.

For at hjælpe EU-landene med at udbedre svagheder i systemet har Kommissionen nedsat to arbejdsgrupper, der beskæftiger sig med formuleringsanalyse og håndhævelse i forbindelse med plantebeskyttelsesmidler. Repræsentanter for mere end 20 EU-medlemsstater deltog i mødet i arbejdsgruppen om formuleringsanalyse af plantebeskyttelsesmidler og i de tre møder i arbejdsgruppen om håndhævelse vedrørende plantebeskyttelsesmidler, der blev arrangeret af Kommissionen i 2019. På grund af den højere prioritering af evalueringen af direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider blev arbejdsgruppen om godkendelse og formuleringsanalyse overført til Kommissionens politiske enhed for godkendelse af pesticider, og arbejdsgruppen for håndhævelse blev indstillet.

Kommissionen afholdt et fælles møde i maj 2019 for arbejdsgruppen om pesticiddirektivet og arbejdsgruppen om håndhævelse vedrørende plantebeskyttelsesmidler for at behandle spørgsmål af fælles interesse i tilknytning til en workshop om integreret bekæmpelse af skadegørere (IPM-workshop). Formålet med workshoppen var at hjælpe EU-medlemsstaterne med at evaluere gennemførelsen af integreret bekæmpelse af skadegørere på bedriftsniveau på grundlag af erfaringerne fra kurserne om integreret bekæmpelse af skadegørere under programmet Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed. I november 2019 afholdt arbejdsgruppen om pesticiddirektivet et fælles møde med arbejdsgruppen om landbrugsmiljømæssige statistikker, som omhandlede spørgsmål af fælles interesse, navnlig vedrørende udviklingen af mere hensigtsmæssige harmoniserede risikoindikatorer. I november 2020 blev der afholdt et møde i arbejdsgruppen om pesticiddirektivet med fokus på de tekniske aspekter af evalueringen og revisionen af pesticiddirektivet, som blev indledt i slutningen af 2019.

I december 2020 blev de kompetente myndigheder i EU-medlemsstaterne gennem arbejdsgruppen om pesticiddirektivet opfordret til at fremsætte kommentarer om mulige fremtidige politiske løsningsmodeller. I december 2020 blev der undertegnet en kontrakt om en ekstern undersøgelse til støtte for evalueringen af direktivet og en konsekvensanalyse af en eventuel revision heraf. Der blev også gennemført indledende forberedelser til et virtuelt arrangement for Kommissionens interessenter, der skulle finde sted i januar 2021, samt en offentlig onlinehøring/(Deltag i debatten) med henblik på dette initiativ, der skulle lanceres i januar 2021. Yderligere oplysninger findes på Kommissionens websted på Portalen Bedre regulering[35].

[35] Køreplan og resultater af den offentlige høring.

7.2
Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed

Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed er et uddannelsesinitiativ fra Kommissionen, der skal forbedre gennemførelsen af EU-reglerne om fødevarer, foder, dyresundhed og -velfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, økologisk landbrug og geografiske oprindelsesordninger (BOB/BGB/GTS). Initiativet er centralt med hensyn til at forbedre effektiviteten og pålideligheden i den offentlige kontrol og udbrede kendskabet til EU-lovgivningen. Kommissionens kontrol bidrager til at identificere uddannelsesbehov.

Programmet Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed for 2019-2020 omfattede en lang række tekniske emner og møder af særlig relevans for offentlige kontrolsystemer. Disse omfattede:

- auditsystemer og interne audit
- håndhævelse af EU's sundheds- og plantesundhedslovgivning
- fødevaresvindel og e-handel med fødevarer
- forordningen om offentlig kontrol
- beredskab og styring af udbrud støtte til EU-audit (til nationale eksperter)
- EU's oversigtsrapporter.

I 2020 blev der afholdt en workshop om opfølgning på udstedte anbefalinger.

Der blev afholdt 200 uddannelseskurser i EU-medlemsstaterne i 2019 og frem til marts 2020, hvor alle uddannelseskurser med fysisk fremmøde måtte suspenderes på grund af covid-19-pandemien. I 2020 blev kontrakterne ændret, så man kunne tilbyde virtuel uddannelse, hvor det var muligt, og alle nye kontrakter indeholder nu en virtuel undervisningsdel.

Programmet Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed har gradvist indført onlineuddannelse i løbet af 2020 med brug af virtuel undervisning og e-læringsmoduler, der er tilgængelige via **BTSF Academy**. Programmet Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed udvider sit e-læringstilbud og oversætter de eksisterende moduler til de fleste officielle sprog for at sikre, at flest mulige deltagere får adgang til undervisningsmaterialerne, uanset hvad der sker i fremtiden.

Akademiet stiller også en database over eksisterende uddannelsesmaterialer til rådighed, som embedsmænd fra både EU-medlemsstaterne og lande uden for EU kan bruge.

Flere oplysninger findes i årsberetning for 2019 for Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed.

Konklusioner

EU har en omfattende lovgivning, der skal minimere sikkerhedsrisici og manglende overholdelse af fødevarelovgivningen — fra jord til bord. EU-medlemsstaternes årsrapporter om den offentlige kontrol viser, at de nationale myndigheder fortsat løfter opgaven med at overvåge og verificere, at virksomhederne i fødevarekæden overholder de relevante EU-krav, og tilsvarende træffer håndhævelsesforanstaltninger ved manglende overholdelse.

Indførelsen af en standardformular til årsrapporterne har gjort det lettere at indsamle sammenlignelige oplysninger og data om EU-medlemsstaternes offentlige kontrol på tværs af hele fødevarekæden.

Denne rapport og det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene samler disse sammenlignelige data til EU-dækkende statistikker for 2020. Disse data skal med tiden gøre det muligt at afdække tendenser vedrørende offentlig kontrol og manglende overholdelse. For 2020 viser statistikkerne for de 26 lande, at der var 16,8 mio. enheder, der var omfattet af offentlig kontrol, og at de nationale myndigheder gennemførte mere end 4 mio. offentlige kontroller af disse enheder. På grundlag af kontrollerne blev der konstateret omkring 655 000 tilfælde af manglende overholdelse, hvilket førte til anvendelse af 388 000 administrative sanktioner og næsten 13 000 retlige foranstaltninger.

Da standardformularen blev anvendt for første gang, var det ikke alle EU-medlemsstater, der kunne indsende alle data i det krævede format. Ved at følge Kommissionens vejledning ved udfyldelse af årsrapporten kan der opnås bedre sammenlignelighed af oplysninger angivet i fritekstfelter.

Rapportens ledsagende arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene indeholder nærmere oplysninger om den offentlige kontrol, som EU-medlemsstaterne har gennemført, og om Kommissionens kontrol vedrørende EU-kravene i fødevare- og foderstoflovgivningen samt til dyresundhed og -velfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler. Resultaterne viser, at EU-medlemsstaterne har indført de nødvendige kontrolsystemer, og at de generelt sikrer en grad af overholdelse, der er forenelig med fødevare- og fodersikkerheden og et velfungerende indre marked i EU. Kommissionens kontrol afdækkede svagheder i nogle EU-medlemsstaters kontrolsystemer, og det blev fremhævet, at der er behov for forbedringer af de nationale kontrolsystemer.

Kommissionens systematiske opfølgning på auditanbefalingerne viser, at de nationale myndigheder generelt træffer passende korrigerende foranstaltninger for at afhjælpe påviste mangler.

Kommissionen støtter fortsat i partnerskab med de nationale myndigheder EU-medlemsstaternes løbende forbedringer af de offentlige kontrolsystemer via netværkene og initiativet Bedre uddannelse — større fødevaresikkerhed.

I 2020 skabte restriktionerne som følge af covid-19-pandemien udfordringer for de nationale myndigheder og Kommissionen med hensyn til at gennemføre kontrolplanerne. Personale- og ressourcemæssige begrænsninger blev også nævnt som årsager til, at de nationale myndigheder ikke fuldt ud gennemførte de planlagte programmer. Restriktionerne førte også til øget brug af fjernkontrol. Disse teknologier har vist sig at være værdifulde og kan udforskes yderligere.